

Manual

Arbejdspladsvurdering

– den “store” arbejdsplads

106

Materialesættet er specielt udarbejdet til brug for udarbejdelse af arbejdspladsvurdering på større arbejdspladser – fra 15 medarbejdere og derover.

Materialesættet består af:

1. Et skema til brug for kortlægning af belastninger og problemer i det fysiske, ergonomiske, kemiske, biologiske arbejdsmiljø, samt ulykkesrisiko.
2. Et hjælpeskema, der opridser typiske forhold indenfor områderne fysiske forhold, ergonomiske forhold, kemiske forhold, biologiske forhold, ulykker – bilag A
3. Et skema til brug for kortlægning af belastninger og problemer i det psykiske arbejdsmiljø.
4. Opsamlingskema – bilag B.
5. Et skema til handleplanlægning og opfølgning – bilag C.

Processen

1. Spillereglerne for gennemførelse af arbejdspladsvurderingen aftales – se evt. det generelle afsnit.
2. Den enkelte medarbejder udfylder kortlægningsskemaet vedr. det fysiske, ergonomiske, kemiske, biologiske arbejdsmiljø, samt ulykkesrisiko. Brug evt. hjælpeskema, der opridser typiske forhold – bilag A.
3. Der er følgende svarmuligheder:
 - "Ja" – der er problemer i arbejdsmiljøet på dette område.
 - "Nej" – der er ikke problemer i arbejdsmiljøet på dette område.
4. Rubrikken "prioritet" udfyldes ud fra følgende gradueringer:
 - Alvorligt problem – skriv 1
 - Væsentligt problem – skriv 2
 - Mindre problem – skriv 3
5. Den enkelte medarbejder beskriver de områder, som vedkommende har prioriteret på samleskemaet bagerst i kortlægningsmaterialet. Prioriteten påføres ligeledes.
6. Den enkelte medarbejder udfylder kortlægningsmaterialet vedr. de psykiske forhold. De enkelte spørgsmål gennemgås for at finde de problemer, der er vigtigst at løse. Hvis et spørgsmål ikke udgør et problem på arbejdsstedet markeres det i rubrikken "ikke relevant". De problemer den enkelte medarbejder mener, der skal arbejdes med markeres i rubrikkerne "1. prioritet" eller "2. prioritet.", hvor 1. prioritet er en markering for "alvorligt problem" og 2. prioritet en markering for "væsentligt problem."
7. Den enkelte medarbejder beskriver de områder, som vedkommende har prioriteret på samleskemaet bagerst i kortlægningsmaterialet. Prioriteten påføres ligeledes.

8. Der nedsættes et udvalg bestående af ledelses- og medarbejderrepræsentanter efter de normer og traditioner, der er på arbejdsstedet. Det er arbejdsgruppens opgave, at samle det totale antal problemstillinger i det samlede kortlægningsmateriale sammen. Hertil kan hjælpeskemaet – bilag B anvendes.

Udvalget udarbejder en første prioritering.

Følgende parametre kan anvendes:

- Hvor belastende er problemet?
- Hvor mange ansatte er berørt?
- Hvor ofte er problemet synligt?
- Hvornår optræder problemet. Optræder det f.eks. i en bestemt sammenhæng?

Udvalget nedsætter f.eks arbejdsgrupper, der arbejder med løsninger på de prioriterede problemstillinger. Arbejdsgrupperne kan anvende hjælpeskema – bilag C i forbindelse med handleplanlægningen.

Den endelige handleplan underskrives af sikkerhedsudvalget/sikkerhedsgruppen. Hvis et sådant ikke eksisterer, underskrives handleplanen af ledelsen og én medarbejderrepræsentant.

Husk at løsninger kan tage udgangspunkt i de ting, der fungerer på arbejdsstedet. Kan I evt. gøre mere af det, som giver arbejdsglæde og trivsel, og vil det evt. kunne medvirke til at løse nogle af problemerne?

Arbejdspladsvurdering

Kortlægning

Psykkiske forhold

108

Dato

Afdeling:

Arbejdssted:

Udfyldt af (navn):

Funktion:

Sikkerhedsgruppen (navne):

(Arbejdsleder)

(Sikkerhedsrepræsentant)

Arbejdspladsvurdering

109

**Hvilke forhold på arbejdspladsen giver dig arbejdsglæde og trivsel?
Hvilke forhold øger nærværet og nedsætter sygefraværet?**

Arbejdspladsvurdering

– Den store arbejdsplads

Psykisk arbejdsmiljø

110

1. Prioritet 2. Prioritet Ikke relevant

Arbejdstid og støttemuligheder

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Er der mulighed for indflydelse på egen arbejdstid? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der mulighed for at få fat i en kollega, hvis der opstår en ekstraordinær situation? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der mulighed for at få fat i ledelsen, hvis der opstår en ekstraordinær situation? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der mulighed for overlap og kommunikation i forbindelse med jeres arbejde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der mulighed for at tilgodese særligt udsatte medarbejdere, f.eks. gravide og seniorer ved arbejdstilrettelæggelsen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Er der passende forhold mellem bemanning og arbejdsmængde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Tages der forholdsregler ved ansattes sygdom/fravær, f.eks. i form af afløsning? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| h. Er de ansatte fri for overarbejde og inddragelse af fridage? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| i. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Social og familiemæssige forhold:

- | | | | |
|---|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Har medarbejderen mulighed for at deltage i planlagte fritidsaktiviteter. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Har medarbejderne mulighed for at indgå i aktiviteter med egne børn? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Har medarbejderne mulighed for at bytte vagt med kolleger i forbindelse med familiebegivenheder etc. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Personlig og følelsesmæssig involvering:

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Indeholder arbejdet følelsesmæssigt belastende kontakter til klienter, brugere, borgere? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Indeholder arbejdet følelsesmæssigt belastende kontakter til pårørende? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Belastes de ansatte af chikane fra klienter eller pårørende? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Indeholder arbejdet kontakt til psykisk syge eller psykisk handicappede med f.eks. stærk angst, svære hukommelsesproblemer, manglende sprog, hallucinationer mv.? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Indeholder arbejdet kontakt til alvorligt syge – herunder syge med døden tæt på? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Voldsrisiko og traumatiske oplevelser:

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Er det afklaret på virksomheden, hvad man forstår ved vold? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der risiko for at den ansatte udsættes for vold eller trusler om vold | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der risiko for at den ansatte udsættes for vold eller trusler om vold i forbindelse med alenearbejde | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der udformet beredskabsplaner i tilfælde af vold, herunder hjælp til den voldsramte og hjælp og støtte til opsamling på virksomheden? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der risiko for at den ansatte udsættes for traumatiske oplevelser, f.eks. dødfundne klienter, eller klienter som pludselig kommer i en livstruende tilstand? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

1. Prioritet 2. Prioritet Ikke relevant

Arbejdets rammer:

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Er der klare mål for den ansattes arbejde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der klare værdier for den ansattes arbejde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der udarbejdet politikker for forskellige personaleforhold? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Udsættes den ansatte jævnligt for modstridende eller uklare krav i arbejdet? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Har den ansatte den nødvendige støtte hos ledelsen, når arbejdsopgaver skal defineres og afgrænses? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Har den ansatte den nødvendige støtte hos ledelsen, når der skal prioriteres mellem de enkelte opgaver? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Er der en klar ansvars- og kompetencefordeling på virksomheden? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| h. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Kompetenceudvikling:

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Har den ansatte mulighed for at lære sammen med andre på jobbet? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Har den ansatte mulighed for at få supervision? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Har den ansatte mulighed for at deltage i udviklingsarbejde | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Har de ansatte mulighed for at deltage i kurser og efteruddannelse? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Findes der uddannelsesplaner for alle ansatte på arbejdspladsen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Fravær:

- | | | | |
|---|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Er arbejdspladsen præget af meget fravær, herunder sygefravær? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er sygefraværet påvirket af faktorer i det psykiske arbejdsmiljø? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Går ledelsen ind i fravær og taler med den enkelte ansatte om årsager? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Håndterer ledelsen fravær på en positiv måde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der udarbejdet en fraværspolitik for arbejdspladsen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Føler den ansatte sig ofte stresset? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Faglig, kollegial og ledelsesmæssig støtte:

- | | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a. Er der mulighed for at få kontakt med samt hjælp og støtte fra kolleger i forbindelse med arbejdet? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der mulighed for at få kontakt med samt hjælp og støtte fra nærmeste leder i forbindelse med arbejdet? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der et tilfredsstillende samspil mellem de ansatte på arbejdspladsen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der et tilfredsstillende samspil mellem ansatte og ledelse på arbejdspladsen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Har den nærmeste leder føling med, hvad der rører sig blandt de ansatte? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Håndteres konflikter og modsætninger på en tilfredsstillende måde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Samleskema

112

| Problem | Prioritet |
|---------|-----------|
| | |

Arbejdspladsvurdering

Kortlægning

Fysiske, ergonomiske, kemiske, biologiske forhold og ulykkesrisiko

Dato

113

Afdeling:

Arbudssted:

Udfyldt af (navn):

Funktion:

Sikkerhedsgruppen (navne):

(Arbejdsleder)

(Sikkerhedsrepræsentant)

Arbejdspladsvurdering

Fysiske, ergonomiske, kemiske, biologiske forhold og ulykkesrisiko.

114 Beskrivelse/stikord til de enkelte områder – se bilag A.

| | Ja | Nej | Prioritet |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Ergonomiske forhold: | | | |
| a. Er der problemer/belastninger i forbindelse med arbejdsstedets indretning? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der problemer/belastninger i forbindelse med arbejdets karakter? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der problemer/belastninger i forbindelse med brug af tekniske hjælpemidler? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der problem/belastninger i forbindelse med transport af bruger? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der problemer i forbindelse med rengøring og gulve? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Er der problemer/belastninger i forbindelse med adgangsforhold? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Fysiske forhold: | | | |
| a. Er der problemer/belastninger i forbindelse med sikkerhed, betjening, pladsforhold i forbindelse med brug af tekniske hjælpemidler? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der problemer/belastninger i forbindelse med indeklima? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der problemer/belastninger i forbindelse med belysning? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der problemer i forbindelse med personalefaciliteter? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der problemer i forbindelse med rygning | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Er der problemer i forbindelse med flugtveje/brandveje? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| g. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Kemiske forhold: | | | |
| a. Er der problemer i forbindelse med brug af skadelige stoffer? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der problemer i forbindelse med omgang med stoffer og materialer? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der smittefarer og hygiejnerisici? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Ulykkesrisiko: | | | |
| a. Er der risiko for ulykker i forbindelse med intern transport og færdsel? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. Er der risiko for ulykker i forbindelse med håndtering af brugere? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Er der de nødvendige førstehjælpsmaterialer, førstehjælpskurser/instruktion? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Er der det nødvendige brandslukningsmateriel og fornøden instruktion? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| e. Er der risiko for ulykker som følge af vold? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| f. Andet | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| Sygefravær: | | | |
| a. Er sygefraværet påvirket af faktorer i det fysiske, ergonomiske, kemiske, biologiske arbejdsmiljø eller ulykkesrisici? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Samleskema

| Problem | Prioritet |
|---------|-----------|
| | |

115

Hjælpekema til APV

– ergonomiske-, fysiske-, kemiske og biologiske forhold, ulykkesrisiko

116

| Arbejds miljø faktor | Beskrivelse/stikord |
|--|---|
| Ergonomiske forhold <ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsstedets indretning (badeværelse, værelse, fællesrum) • Arbejdets karakter (nedre toilette, brusebad m.m.) • Tekniske hjælpemidler (senge, lifte, drejeskiver m.m.) • Transport af beboere • Rengøring • Gulve • Adgangsforhold • Sygefravær | <p>Arbejdshøjder, rækkeafstand, arbejdsstillinger, tunge løft, træk/skub, pladsforhold, arbejdsmetoder, enkeltløft/samløft, holdninger.</p> <p>Tungt/let arbejde, pladsforhold, kan bruger samarbejde?</p> <p>Pladsforhold, højder, rækkeafstande, manuel/eldrevne lifte, instruktion/uddannelse, brugsvejledninger, holdning til at anvende tekniske hjælpemidler, genoptræningsprincipper.</p> <p>Kørestolens/toiletstolens udformning, gulv, dørtrin, pladsforhold.</p> <p>Pladsforhold, orden, rengøringsredskabernes kvalitet, arbejdsmetoder, arbejdsstillinger.</p> <p>Glatte gulve, fodtøj.</p> <p>Niveauforskelle, dørbredde, udendørs belægning m.v., tilkørselsforhold.</p> <p>Faktorer på det ergonomiske område, som kan medvirke til øget sygefravær.</p> |
| Fysiske forhold <ul style="list-style-type: none"> • Tekniske hjælpemidler • Indeklima • Belysning • Personalefaciliteter • Rygning • Sikkerhedsfaktorer • Sygefravær | <p>Nødstop, sikkerhedskontrol/eftersyn, let/svær betjening, pladsforhold, brugeruddannelse/instruktion.</p> <p>Temperatur, luftfugtighed, træk/kuldestråling, rumventilation, statisk elektricitet, rengøring, støj, slimhindeirritation.</p> <p>Almen belysning evt. reguleringsmuligheder ved specielle funktioner, dagslystilgang/solblænding.</p> <p>Pause/spiserum, vaske- og baderum, hvile/ammerum, omklædningsfaciliteter.</p> <p>Rygepolitik, passiv rygning, rygerum.</p> <p>Flugtveje/brandveje – instruktion.</p> <p>Faktorer på det fysiske område, som kan medvirke til øget sygefravær.</p> |
| Ulykkes risiko <ul style="list-style-type: none"> • Intern transport og færdsel • Håndtering af brugere • Førstehjælp • Brand • Vold • Sygefravær | <p>Transport- og adgangsveje, trapper, stiger, glatte gulve.</p> <p>Tunge løft, pladsforhold.</p> <p>Førstehjælpskasse, førstehjælpskursus, instruktion.</p> <p>Brandslukningsmateriel, instruktion.</p> <p>Overfald, slag, spark, skub.</p> <p>Faktorer på ulykkesområdet, som kan medvirke til øget sygefravær.</p> |
| Kemiske forhold <ul style="list-style-type: none"> • Udskiftning til mindre skadelige stoffer • Omgang med stoffer/materialer | <p>Opbevaring, produktdatablade, arbejdspladsbrugsanvisning, emballering, mærkning, bl.a. rengøringsmidler.</p> <p>Gener ved omgang med rengøringsmidler (eksem/allergi, luftvejslidelser, irritation af øjne/næse/slimhinder) dosering, anvendelse af personlige værnemidler (handsker, åndedrætsværn, forklæde m.m.) Førstehjælp, instruktion, affald.</p> |
| Biologiske forhold | <p>Fare for smitte af bakterier, virus m.m. Sikring af hygiejne.</p> <p>Faktorer i det psykiske arbejdsmiljø, som kan medvirke til øget sygefravær.</p> |

Opsamlingskema

Arbejdsplads: _____

117

Afdeling: _____

Dato: _____

Underskrift: _____

| Faktorer (problemer og belastninger) | Beskrivelse af forhold | Omfang/konsekvenser | Prioritering |
|--|-------------------------------|----------------------------|---------------------|
| | | | |
| | | | |

Handleplan

118 Arbejdsplads:

Afdeling:

Dato:

Underskrift:

| Faktorer (problemer og belastninger) | Beskrivelse af forhold | Omfang/konsekvenser | Prioritering | Ansvarlig | Tidsplan | Opfølgning | Ansvarlig | Tidsplan |
|---|------------------------|---------------------|--------------|-----------|----------|------------|-----------|----------|
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |

Ved prioriteringen skal der anvendes følgende inddelinger:

1 = alvorligt problem, 2 = væsentligt problem, 3 = problem, 4 = forebyggelse, 5 = vi er ikke enige om problemets størrelse